

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี บทความและผลงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดในการกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. บทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ต่อกระบวนการการกำกับดูแลกิจการที่ดี
3. ประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี
4. หลักเกณฑ์การประเมินผลการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน
5. บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดในการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ได้มีการให้คำจำกัดความและแปลความหมายคำว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี บรรษัทภิบาล ธรรมรัฐและธรรมาภิบาล (Good Corporate Governance) กันมากมายหลากหลายดังนี้

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สังเวียน อินทรชัย, 2543, หน้า 20) หมายถึง การจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท และฝ่ายจัดการ เพื่อส่งเสริมให้ได้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักขององค์กรอย่างดีที่สุด

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2544) หมายถึง ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียด้วย

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (สศท. อ้างถึงใน สังเวียน อินทรวิชัย, 2543, หน้า 20) หมายถึง การยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ การมีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและการกระทำของตน การปฏิบัติต่อทุกฝ่ายอย่างเสมอภาค และยุติธรรม การมีความโปร่งใสและเปิดเผยตรงไปตรงมา การมุ่งสร้างคุณค่าของธุรกิจในระยะยาวแก่ผู้มีส่วนได้เสียและการมุ่งเสริมหลักการบริหารอันเป็นเลิศในองค์กร

ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอรมชันเซอร์วิส (2544) หมายถึง ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น เพื่อสร้าง

ความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโต และเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นประกอบ

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2545) หมายถึง การบริหารจัดการธุรกิจที่เป็นธรรม โปร่งใสและเสมอภาค โดยผู้ที่มีอำนาจบริหารและอำนาจในการตัดสินใจในธุรกิจนั้น ๆ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และผลการกระทำของตนผู้มีส่วนได้เสียกับบริษัททุกราย ซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้น พนักงานรัฐ ลูกค้าตลอดจนประชาชนทั่วไป

หลักการที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้น ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ควรคำนึงถึงคือ

1. ความรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งได้แก่ ความรับผิดชอบต่อกรรมการและผู้บริหารต่อผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ด้วย เช่น รัฐ เจ้าหนี้ พนักงานและสังคม โดยผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ในขณะที่กรรมการในฐานะตัวแทนผู้ถือหุ้น จะเป็นผู้ตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร (Monitor) และความถูกต้องของระบบบัญชี (Auditing)

2. ความโปร่งใส (Transparency) ซึ่งได้แก่ ความโปร่งใสในการบริหารธุรกิจเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมั่นใจได้ว่า การดำเนินธุรกิจนั้นเป็นไปในแนวทางที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ไม่ได้มีการแสวงหาผลกำไรส่วนตัว ทั้งนี้ รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่โปร่งใสควรมีลักษณะที่สำคัญบางประการ ดังนี้

2.1 โครงสร้างของกรรมการต้องเป็นอิสระจากผู้บริหาร

2.2 เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน รายละเอียดเกี่ยวกับธุรกรรมที่ผู้บริหารหรือกรรมการมีส่วนได้เสียกับบริษัท ตลอดจนข้อกำหนดด้วยธรรมาภิบาลของบริษัท

2.3 มีระบบบัญชีที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ทันการณ์แก่ผู้ลงทุน (ผู้ถือหุ้น) และมีการตรวจสอบบัญชีที่ได้มาตรฐาน (Audit Committee)

2.4 มีการวางข้อกำหนดพฤติกรรมของกรรมการและผู้บริหาร (Code-of-conduct)

2.5 หลีกเลี่ยงการถือหุ้นไขว้ (Cross หรือ Interlocking Shareholding) เพื่อป้องกันมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์ อันจะทำให้เป็นเป้าหมายของการบริหารงานไม่เป็นไปเพื่อการแสวงหาประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท

3. ความเสมอภาค ซึ่งได้แก่ผู้ถือหุ้นรายย่อยจะมีสิทธิได้รับผลประโยชน์จากการประกอบธุรกิจเท่าเทียมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ แต่ผู้ถือหุ้นรายย่อยจะต้องมีความสามารถที่จะพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเองได้ (Minority Shareholder's Right) เพื่อที่จะปกป้องผลประโยชน์ของตนเองโดยผู้ถือหุ้นรายย่อยจะต้องเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น หรือใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ เปลี่ยนหรือปลดกรรมการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสำคัญของ

ธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายมหาชน รวมไปถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของบริษัท (Access to Information) (ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, 2545, หน้า 25)

ดังนั้นการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงเป็นความพยายามในการรักษาสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจและวัตถุประสงค์ทางด้านสังคม และระหว่างวัตถุประสงค์ส่วนบุคคลกับวัตถุประสงค์รวม โดยโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการจะต้องสนับสนุนประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและเสมอภาคกันเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ในทรัพยากรนั้น อาจสรุปได้ว่าเพื่อให้เกิดวัตถุประสงค์รวมในการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างเป็นธรรม

หลักการในการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยได้จัดทำและเผยแพร่รายงานการกำกับดูแลกิจการฉบับปรับปรุง สิงหาคม พ.ศ. 2544 เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นให้บริษัทมีการนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลาดหลักทรัพย์จึงได้เลือกหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำนวน 15 ข้อ เพื่อให้บริษัทมหาชนนำไปปฏิบัติในขั้นเริ่มแรก และเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวรวมทั้งเหตุผลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ตลาดหลักทรัพย์เชื่อมั่นว่าการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการจัดการกิจการที่ดี อันเป็นสิ่งที่พึงคาดหวังจากบริษัทจดทะเบียน ซึ่งจะมีส่วนทำให้บริษัทได้รับการยอมรับมากขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ตลอดจนเป็นการส่งเสริม สร้างความโปร่งใสและประสิทธิภาพของฝ่ายจัดการอันจะสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจำนวน 15 ข้อดังกล่าวข้างต้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. นโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ
2. ผู้ถือหุ้น: สิทธิและความเท่าเทียมกัน
3. สิทธิของผู้ส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ
4. การประชุมผู้ถือหุ้น
5. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์
6. ความขัดแย้งทางผลประโยชน์
7. จริยธรรมธุรกิจ
8. การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร
9. การรวมหรือแยกตำแหน่งประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่

10. ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร
11. การประชุมคณะกรรมการ
12. คณะอนุกรรมการ
13. ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน
14. รายงานของคณะกรรมการ
15. ความสัมพันธ์ของผู้ลงทุน

ข้อกำหนดและข้อปฏิบัติเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสถาบันอื่น

ข้อกำหนดการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสถาบันที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเป็นผู้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติ เป็นหลักสากลซึ่งทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้นำหลักการตามแนวทางขององค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจมาปฏิบัติด้วย

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Right of Shareholder) บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีควร ป้องกันสิทธิของผู้ถือหุ้น
2. การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันต่อผู้ถือหุ้น (Equitable Treatment of Shareholder) บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรให้ความมั่นใจว่า องค์กรจะปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งผู้ถือหุ้นส่วนน้อย และ ผู้ถือหุ้นต่างประเทศ
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในการกำกับดูแล (Role of Stakeholders in Corporate Governance) บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ควรให้ความมั่นใจว่ามีการเปิดเผยอย่างทันกาลและ ถูกต้องในทุกเรื่องของกิจการ รวมทั้งสถานภาพทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ความเป็นเจ้าของ และการกำกับดูแลกิจการ
4. การเปิดเผยและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency) บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ควรให้ความมั่นใจว่ามีการเปิดเผยอย่างทันกาลและถูกต้องในทุกเรื่องของกิจการ รวมทั้งสถานภาพทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ความเป็นเจ้าของและการกำกับดูแลกิจการ เช่น สถานการณ์และสิทธิการออกเสียง สมาชิกคณะกรรมการและค่าตอบแทน ปึงจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีสาระสำคัญ โครงสร้างการกำกับดูแลและนโยบาย การตรวจสอบประจำปี และสิทธิ การเข้าถึงสารสนเทศโดยผู้ใช้
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Responsibility of The Board) บริษัทที่มี การกำกับดูแลกิจการที่ดี ควรให้ความมั่นใจว่าแนวทางเชิงกลยุทธ์ของกิจการ ช่วยให้เกิดการติดตาม ดูแลอย่างมีประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร โดยคณะกรรมการ ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติตาม หน้าที่ของคณะกรรมการต่อกิจการและผู้ถือหุ้น

ข้อกำหนดของไพร่เวทเฮาส์ คูเปอร์ (PriceWaterhouse Coopers: PWC) ซึ่งเป็นสำนักงาน
รับสอบบัญชีขนาดใหญ่ซึ่งเคยดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเพื่อประเมินระดับวิธีปฏิบัติและ
ทัศนคติของหน่วยงานเกี่ยวกับการควบคุมดูแลกิจการ ได้กำหนดการกำกับดูแลกิจการที่ดีไว้ดังนี้คือ

1. บทบาท ความรับผิดชอบ และการบริหารของคณะกรรมการ
2. องค์กรต้องมีการบริหารแบบเชิงกลยุทธ์
3. มีระบบการตรวจสอบและควบคุมการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
4. มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี
5. มีการบริหารและจัดการกับความเสี่ยงของธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ
6. มีการบริหารที่คำนึงถึงการเพิ่มมูลค่าของผู้ถือหุ้น
7. มีการตรวจสอบและประเมินผลงานของกรรมการ
8. มีการรายงานสถานะทางบัญชีและการเงิน

ข้อกำหนดของบริษัทเครดิต เลยองเนส์ (Credit Lyonnaise Securities Asia: CLSA) ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำการสำรวจและจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศที่กำลังพัฒนาได้กำหนด
หลักการ การกำกับดูแลกิจการที่ดีคือ

1. บทบาท ความรับผิดชอบ และการบริหารของคณะกรรมการ
2. มีความโปร่งใส
3. มีความเป็นอิสระในการบริหาร
4. มีการแบ่งแยกหน้าที่อย่างชัดเจน
5. มีความรับผิดชอบ
6. มีความยุติธรรม
7. มีความตระหนักต่อสังคม

บทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ต่อกระบวนการการกำกับดูแลกิจการที่ดี

บุคคลทุกระดับในองค์กรหรือบริษัทรวมถึงบุคคลภายนอกล้วนต่างมีบทบาทต่อการกำกับ
ดูแลกิจการ มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท ฝ่ายจัดการ
คณะอนุกรรมการตรวจสอบ พนักงานบริษัท ผู้ตรวจสอบภายใน ผู้สอบบัญชีภายนอก และ
หน่วยงานกำกับดูแล รวมถึงการควบคุมโดยตลาดหลักทรัพย์

คณะกรรมการบริษัท (Board of Directors) แบ่งเป็นคณะกรรมการบริษัทที่เป็นบุคคลภายนอก และคณะกรรมการบริษัทที่เป็นผู้บริหาร

รูปแบบของคณะกรรมการที่ใช้ในประเทศต่าง ๆ มี 2 ระบบใหญ่ ๆ ได้แก่ ระบบคณะกรรมการบริหารชุดเดียว (One-tier Board หรือ Unitary Board) และระบบคณะกรรมการบริหารสองชุดหรือหลายชุด (Two-tier Board หรือ Multiple Board) โดยแต่ละระบบมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระบบคณะกรรมการบริหารชุดเดียวเป็นรูปแบบที่ใช้ในประเทศส่วนมาก เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย ฮังการี แคนาดา และไทย ในรูปแบบนี้คณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินงานของบริษัทต่อบุคคลภายนอกมีเพียงชุดเดียว โดยคณะกรรมการดังกล่าวจะรับผิดชอบทั้งเรื่องการตัดสินใจที่สำคัญทางธุรกิจ และการกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร การจะทำให้คณะกรรมการทำหน้าที่ทั้ง 2 ด้านไปพร้อมกันอาจต้องมีการสร้างกลไกเพื่อถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการ การแยกบุคคลที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการออกจากการบริหาร (CEO) เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจดำเนินการผ่านคณะกรรมการ (Committee) ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ข้อดีของรูปแบบนี้ คือ กรรมการทุกคนมีหน้าที่เหมือนกัน โดยไม่แบ่งแยกแต่ก็มีข้อเสียคือ หากไม่มีระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจที่ดีก็อาจทำให้คณะกรรมการไม่สามารถทำหน้าที่ได้ครบถ้วน โดยเฉพาะหน้าที่ในการตรวจสอบและกานอำนาจกับฝ่ายบริหาร

2. ระบบคณะกรรมการบริหารสองชุดหรือหลายชุด ประเทศที่โครงสร้างคณะกรรมการในลักษณะนี้ได้แก่ ญี่ปุ่น เยอรมัน โดยในรูปแบบนี้จะแบ่งคณะกรรมการออกเป็นสองระดับ ได้แก่ คณะกรรมการระดับผู้บริหาร (Supervisor Board) และคณะกรรมการระดับปฏิบัติการ (Operating Board) ทำหน้าที่ช่วยฝ่ายจัดการในการตัดสินใจทางธุรกิจ สมาชิกของคณะกรรมการทั้ง 2 ชุดมักไม่ใช่บุคคลเดียวกัน และการบริหารมักจะไม่วู่ในคณะกรรมการระดับผู้บริหาร เพื่อให้สามารถกานอำนาจกันได้โดยไม่มีวามขัดแย้ง (Conflict of Interest) รูปแบบคณะกรรมการในลักษณะนี้จะแบ่งแยกการจัดการ (Management) กับคุณลักษณะ (Ownership) ออกจากกันอย่างชัดเจน

รูปแบบคณะกรรมการบริษัทภายใต้กฎหมายไทย เป็นแบบคณะกรรมการบริหารชุดเดียว โดยบริษัทส่วนมากมักจะไม่มีกลไกถ่วงดุลอำนาจภายในคณะกรรมการเท่าที่ควร การแก้ไขจุดอ่อนของระบบคณะกรรมการบริหารชุดเดียว นี้สามารถทำได้โดยการปรับปรุงโครงสร้างภายในของคณะกรรมการไม่ให้มีพนักงานระดับบริหารที่ไร้ความสามารถ (Non-executive Director) ในคณะกรรมการ หรือมีการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อมาพิจารณาในเรื่องที่กรรมการส่วนใหญ่อาจมีความขัดแย้ง

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดนโยบายและทิศทางในการดำเนินงานของบริษัท รวมไปถึงการกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการหรือฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพิ่มพูนมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสุดให้แก่กิจการและความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น

ข้อพึงปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการบริษัท

1. คณะกรรมการควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ และควรต้องเป็นการประชุมเต็มคณะเมื่อมีการพิจารณาเรื่องหรือรายการที่มีนัยสำคัญ รายการที่มีนัยสำคัญควรรวมถึงรายการได้มาหรือจำหน่ายทรัพย์สินของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทย่อยที่มีผลกระทบสำคัญต่อบริษัทจดทะเบียน รายการซื้อหรือขายสินทรัพย์ที่สำคัญ การขยายโครงการลงทุน การกำหนดระดับอำนาจดำเนินการ และการกำหนดนโยบายการบริหารการเงินและการบริหารความเสี่ยงของกิจการ เป็นต้น
2. บริษัทควรจัดส่งหนังสือนัดประชุมคณะกรรมการบริษัทและวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้าด้วยระยะเวลาพอสมควร และต้องไม่น้อยไปกว่าระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของบริษัท เพื่อให้กรรมการสามารถจัดเวลาเข้าร่วมประชุมได้ทุกครั้ง ทั้งนี้เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของบริษัท
3. บริษัทควรจัดส่งเอกสารที่ใช้ประกอบการประชุมคณะกรรมการให้กรรมการโดยครบถ้วนพร้อมทั้งหนังสือนัดประชุม ทั้งนี้เว้นแต่ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนที่ไม่อาจจัดส่งพร้อมทั้งหนังสือนัดประชุมได้
4. กรรมการควรมีความเข้าใจอย่างชัดเจนถึงจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ความสามารถ และ สมรรถภาพของบริษัท กรรมการควรอุทิศเวลาเพื่อเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทและรับรู้ถึงสิ่งที่คณะกรรมการและกรรมการแต่ละคนต้องกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของตน
5. กรรมการควรติดตามการดำเนินกิจการของบริษัทตลอดเวลาและควรกำชับให้ฝ่ายจัดการบอกกล่าวเรื่องราวที่สำคัญของบริษัทเพื่อให้การดำเนินกิจการของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. กรรมการทุกคนรวมถึงกรรมการอิสระมีสิทธิที่จะตรวจสอบเอกสารประกอบการประชุมกรรมการและเอกสารสำคัญอื่น ๆ และหากกรรมการอิสระมีข้อสงสัยใด ๆ กรรมการอื่น ๆ

และฝ่ายจัดการของบริษัทต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองข้อสงสัยดังกล่าวอย่างรวดเร็วและครบถ้วนเท่าที่จะเป็นไปได้

7. คณะกรรมการควรจัดให้มีเลขานุการ เพื่อดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะกรรมการและดูแลให้คณะกรรมการและบริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

8. รายงานการประชุมของคณะกรรมการและของผู้ถือหุ้นต้องจัดทำให้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายในกำหนดเวลาของกฎหมาย โดยเลขานุการบริษัท และกรรมการมีสิทธิที่จะตรวจสอบรายงานการประชุมดังกล่าวในเวลาทำการเมื่อได้บอกกล่าวล่วงหน้าด้วยเวลาอันสมควร

9. กรรมการและกรรมการบริหารต้องขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นและควรเปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัทซึ่งจำนวนเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนต่าง ๆ ที่บริษัทจ่ายให้

10. กรรมการและกรรมการอิสระควรใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาถึงจำนวนบริษัทที่เหมาะสมในการที่ตนจะรับตำแหน่งเป็นกรรมการในขณะใดขณะหนึ่ง และควรแน่ใจว่าตนสามารถมีเวลาอย่างเพียงพอในการติดตามการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน

11. กรรมการผู้จัดการของบริษัทจดทะเบียนควรพิจารณาถึงความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการของบริษัทจดทะเบียนเพียงแห่งเดียว เพื่อให้แน่ใจว่ามีเวลาเพียงพอในการดูแลธุรกิจของบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสร้างมูลค่ากิจการสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น

12. กรรมการและกรรมการอิสระไม่ควรรับเป็นกรรมการในบริษัทที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในผลประโยชน์กับบริษัทจดทะเบียนที่ตนดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอยู่

13. กรรมการควรพิจารณาแต่งตั้งกรรมการชุดย่อยเพื่อช่วยดูแลระบบบริหารและระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ เช่น คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

ข้อพึงปฏิบัติที่ดีของกรรมการอิสระ

1. การแต่งตั้งกรรมการอิสระควรมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนและเปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัท การแต่งตั้งกรรมการอิสระต่ออีกวาระเมื่อต้องจากตำแหน่งไม่เป็นไปโดยอัตโนมัติ

2. กรรมการอิสระทุกคนควรพร้อมที่จะใช้ดุลยพินิจของตนอย่างเป็นอิสระและในกรณีที่เป็นเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท กรรมการอิสระต้องพร้อมที่จะคัดค้านการกระทำของกรรมการอื่น ๆ หรือของฝ่ายจัดการ ในกรณีที่กรรมการอิสระมีความเห็นแย้งกับกรรมการคนอื่น ๆ จะต้องมีการบันทึกความเห็นแย้งในรายงานการประชุมดังกล่าวด้วย

3. บริษัทควรกำหนดวิธีการที่กรรมการอิสระอาจแสวงหาความเห็นทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องจากที่ปรึกษาอันเป็นบุคคลภายนอกด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทหากมีความจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการอิสระเป็นไปได้ด้วยดี

4. หากกรรมการอิสระลาออกหรือถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง บริษัทต้องแจ้งเหตุผล การลาออกหรือถอดถอนต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

องค์ประกอบของคณะกรรมการ

1. จำนวนกรรมการ ตามข้อบังคับของบริษัทกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทมีจำนวนกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ข้อบังคับมิได้กำหนดจำนวนสูงสุดของกรรมการไว้ ดังนั้นจำนวนกรรมการของบริษัทจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งจะต้องมีกรรมการอย่างน้อย 2 คน เป็นกรรมการอิสระ หากปรากฏว่าในขณะใดขณะหนึ่งบริษัทมีกรรมการอิสระน้อยกว่า 2 คน บริษัทต้องแต่งตั้งกรรมการอิสระเพิ่มให้ครบ 2 คน เป็นอย่างน้อยภายใน 3 เดือน

2. คุณสมบัติกรรมการ กฎหมายบริษัทมหาชนกำหนดว่ากรรมการทั้งหมดต้องเป็นบุคคลธรรมดาและต้องบรรลุนิติภาวะ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถอีกทั้งไม่เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้กระทำโดยทุจริตและไม่เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการหรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐบาลทุจริตต่อหน้าที่ นอกจากกฎหมายบริษัทมหาชนแล้ว กรรมการของบริษัทจดทะเบียนในกิจการบางประเภทอาจต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายอื่นกำหนด เช่น กรรมการของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธนาคาร สถาบันการเงิน เป็นต้น ซึ่งต้องพิจารณารายละเอียดในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการของแต่ละประเภท

นอกจากนี้กรรมการอิสระมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังนี้

- 2.1 เป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทหรือกลุ่มของผู้ถือหุ้นรายใหญ่
- 2.2 ไม่เป็นลูกจ้างหรือพนักงานหรือที่ปรึกษาซึ่งได้รับเงินเดือนประจำหรือประโยชน์อื่นใดจากบริษัทจดทะเบียน หรือบริษัทในเครือ หรือบริษัทร่วม หรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 ถือหุ้นในนามของตนเองหรือในนามของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนไม่เกินกว่าร้อยละ 0.5 ของทุนชำระแล้วของบริษัทจดทะเบียน บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 สามารถดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายได้เท่าเทียมกัน
- 2.5 สามารถดูแลไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทจดทะเบียนกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกับบริษัทอื่นซึ่งมีผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่กลุ่มเดียวกัน

2.6 สามารถเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการของบริษัทเพื่อตัดสินใจในกิจกรรมที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียน

3. ถิ่นที่อยู่ของกรรมการ กรรมการไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรทั้งหมด อย่างไรก็ตามกรรมการไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

การแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัท กฎหมายบริษัทมหาชนกำหนดให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือกตั้งกรรมการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งกรรมการไว้ในข้อบังคับของบริษัท กฎหมาย บริษัทมหาชนกำหนดให้ใช้วิธีการเลือกตั้งแบบคะแนนเสียงสะสม นอกจากนี้การเลือกตั้งโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว ในกรณีที่มิได้ตำแหน่งว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจากออกถึงคราววาระ คณะกรรมการอาจเลือกบุคคลอื่นเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการตามวาระที่เหลือของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งได้ นอกจากนี้ในการแต่งตั้งกรรมการ ที่ประชุมควรกำหนดอำนาจของกรรมการให้ชัดเจนเพื่อเป็นกรอบการดำเนินกิจการของบริษัทไว้ด้วย

ผู้ถือหุ้น ถือเป็นเจ้าของกิจการ โดยผู้ถือหุ้นสามารถแบ่งออกเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือหุ้นรายย่อย โดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่หมายถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ถือหุ้นของนิติบุคคลไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมมากกว่าร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น แต่ถ้าถือหุ้นน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดจะหมายถึงผู้ถือหุ้นรายย่อย ซึ่งผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือหุ้นรายย่อยมีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

บทบาท หน้าที่ของผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นคือเจ้าของบริษัท มีอำนาจควบคุมการทำงานของผู้บริหารบริษัท ผ่านการออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานกิจการที่สำคัญ ๆ ของบริษัท การแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการบริษัท ดังนั้นผู้ถือหุ้นควรที่จะตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อบริษัท ใส่ใจ และติดตามการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานของบริษัท ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อสังเกตการณ์ และแสดงจุดยืนของผู้ถือหุ้นต่อนโยบาย และการดำเนินงานของบริษัท ที่มีการนำเงินไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงผลกำไร และเงินปันผลที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับด้วย นอกจากนี้ยังมีสิทธิที่จะได้รับข่าวสารข้อมูลของบริษัทที่ถือหุ้นอยู่ โดยบริษัทจะจัดส่งรายงานการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาต่าง ๆ ให้กับผู้ถือหุ้นด้วย ซึ่งการติดตามข้อมูลข่าวสารทั้งหลายเหล่านี้ก็เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเอง

หลักปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น

1. การปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น คือการสร้างเสถียรภาพแก่องค์กร ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่ควรได้รับการปกป้องในเบื้องต้น คือ ความรอบคอบในการบริหารเงินทุนโดยเฉพาะ

ในด้านที่ไม่ทำกำไรและ การชักย้ายถ่ายทรัพย์สินให้เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มหุ้นที่มีอำนาจควบคุมบริษัท

2. กฎหมาย รัฐบาลต้องทำการแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับที่อาศัยอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่ต่างกัน กับเวลาที่เกิดบทบัญญัติในกฎหมาย

3. สัญญาระหว่างกัน บันทึกความเข้าใจ หรือสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ระบุถึงภารกิจและความรับผิดชอบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. ระดับจริยธรรมและคุณธรรม ผู้ถือหุ้นควรพิจารณาถึงระดับจริยธรรม และระดับคุณธรรมของคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท

5. การกำกับดูแลกิจการที่ดี ผลการดำเนินงานที่ดีย่อมเกิดจากผลพวงของการบริหารและการควบคุมที่ดี

หลักการที่สำคัญในการปกป้องผู้ถือหุ้น วิธีปฏิบัติและมาตรการต่าง ๆ ในการปกป้องผู้ถือหุ้นควรยึดถือเอาหลักการที่สำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาเป็นตัวกำหนดก่อนที่จะไปสู่มาตรการและวิธีการ

1. ความรับผิดชอบ ต้องเกิดในทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

1.1 คณะกรรมการบริษัทรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและสังคม

1.2 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและฝ่ายบริหารระดับสูงรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัท และผู้มีผลประโยชน์ร่วม

1.3 ฝ่ายจัดการต้องรับผิดชอบต่อฝ่ายบริหาร

ความรับผิดชอบจะนำไปสู่มาตรการต่าง ๆ เช่น การกำกับหรือการดูแลจากระดับสูงจากคณะกรรมการบริษัท

2. ความยุติธรรม ต้องพึงพากรอบหรือพื้นฐานทางกฎหมาย และต้องบังคับจากทางราชการเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการสร้างมาตรการต่าง ๆ ให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มทุกราย

3. ความโปร่งใส ตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์ ต้องร่วมมือกันกำหนดบรรทัดฐานขั้นต่ำของการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอสำหรับบริษัทจดทะเบียน และบริษัทมหาชนแก่ผู้ถือหุ้น และมหาชนหรือสาธารณชน

4. ความมุ่งมั่นในการสร้างมูลค่าหุ้นในระยะยาว ผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้ถือหุ้นคือผลตอบแทนที่เกิดแก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาวที่มีเสถียรภาพ และมีอัตราการเติบโตที่เข้มแข็ง อนาคตของบริษัทขึ้นอยู่กับผู้ถือหุ้นประเภทสถาบัน และผู้ถือหุ้นรายย่อยที่เข้ามาลงทุนในฐานะ “ผู้ลงทุน” ไม่ใช่ “นักเก็งกำไร” นั่นคือสัดส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใดก่อนไปทาง “ผู้ลงทุน” ก็คือบริษัทนั้น

ต้องมุ่งมั่นในการสร้างมูลค่าหุ้นในระยะยาว แต่ในทางตรงกันข้ามหากสัดส่วนผู้ถือหุ้นประเภท “เก็งกำไร” มีอยู่สูง ก็หมายความว่า บริษัทนั้นเสี่ยงผลตอบแทนในระยะสั้น หลักการของ บรรษัทภิบาลที่ดีคือการมุ่งมั่นในการสร้างมูลค่าหุ้นในระยะยาว

5. การลงคะแนนเสียงเป็นผลประโยชน์ไม่ใช่ภาระ การที่บริษัทจะสร้างวิธีการและ กระบวนการให้เกิดความเข้าใจ และความสำนึกที่ว่า การลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นนั้นเป็น การสร้างผลประโยชน์และรักษาผลประโยชน์ของตน ความคิดนี้เป็นที่แพร่หลายในประเทศต่าง ๆ แนวโน้มเช่นนี้กำลังได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น จากหลักการข้อนี้จะนำไปสู่ความพยายาม ในการจูงใจให้เกิดความสะดวกในการลงคะแนนเสียง อาทิ การมอบอำนาจ การลงคะแนนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์โดยกำหนดรหัสลับ เป็นต้น

ผู้สอบบัญชีภายนอก สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ได้ออกประกาศกำหนดให้บริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนและ บริษัทจดทะเบียนต้องจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและในกรณี ที่มาตรฐานไทยไม่ครอบคลุมมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดให้บริษัทดังกล่าวใช้มาตรฐานของ คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASC) หรือ สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่ง สหรัฐอเมริกา (AICPA) หรือ คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีการเงิน (FASB) ตามลำดับ ผู้สอบ บัญชีที่ลงลายมือชื่อเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทจดทะเบียนอาจไม่มีมาตรการใน การควบคุมคุณภาพของงานของตนอย่างรัดกุมเพียงพอ และการรับรองงานสอบบัญชีมากเกินไปจน ไม่สามารถควบคุมหรือสอบทานการทำงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีได้อย่างละเอียดรอบคอบทำให้ ผู้สอบบัญชีไม่อาจแสดงความเห็นต่อความถูกต้องครบถ้วนของงบการเงินและข้อมูลที่เปิดเผยใน หมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนได้อย่างเหมาะสมตามมาตรฐานการสอบบัญชี บทบาท หน้าที่ของผู้สอบบัญชีภายนอกในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับงบการเงิน

1. ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีภายนอกตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ต้องรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบเข้าใจถึงระดับของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปว่าอยู่ในระดับที่สมเหตุสมผล มิได้อยู่ในระดับที่ถูกต้อง สมบูรณ์ โดยอธิบายว่ามีระดับความรับผิดชอบเพียงเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินเท่านั้น อธิบาย ถึงแผนงานขอบเขตและหลักเกณฑ์การตรวจสอบว่าเป็นอย่างไร อธิบายถึงความรับผิดชอบใน การตรวจสอบจุดบกพร่องของระบบการควบคุมภายในด้านต่าง ๆ เช่น โครงสร้างของการควบคุม หรือรายการผิดปกติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ต้องอธิบายให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบถึงเหตุผลใน การเลือกใช้ หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ความเหมาะสมของนโยบายบัญชีที่ใช้ วิธีการ

บัญชีที่ใช้กับรายการพิเศษ และรายการที่ไม่มีวิธีการบัญชีที่รับรองทั่วไปรองรับ

3. คุลยพินิจของฝ่ายจัดการและการประมาณการทางบัญชี ต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเกี่ยวกับกระบวนการในการประมาณการทางบัญชีของฝ่ายจัดการ หลักเกณฑ์ของผู้สอบบัญชีในการประเมินความสมเหตุสมผลของประมาณการเหล่านั้น และผลกระทบของความคลาดเคลื่อนในประมาณการทางบัญชี

4. รายการปรับปรุงที่สำคัญจากการตรวจสอบ ต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเกี่ยวกับรายการปรับปรุงที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นรายการปรับปรุงแต่ละรายการ หรือรายการปรับปรุงรวม ตลอดจนผลกระทบจากการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงรายการตามที่ยุสอบบัญชีเสนอ

5. สารสนเทศอื่น ๆ ในเอกสารที่มีงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบแล้วรวมอยู่ด้วย ต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบถึงความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อสารสนเทศอื่นในเอกสารที่งบการเงินที่ตรวจสอบแล้วรวมอยู่ด้วย เช่น แบบเปิดเผยข้อมูล 56-1 บทรายงานและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร เป็นต้น

6. คุลยพินิจของผู้สอบบัญชีภายนอกเกี่ยวกับคุณภาพของหลักการบัญชีของกิจการ ต้องอภิปรายให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเกี่ยวกับการใช้คุลยพินิจของผู้สอบบัญชีภายนอกเกี่ยวกับคุณภาพของหลักการบัญชีที่กิจการใช้รายงานทางการเงินไม่ใช่เพียงแค่การยอมรับได้ เช่น การประเมินความสม่ำเสมอของคุณภาพของหลักการบัญชีของกิจการและการนำไปใช้ในการจัดการทางการเงิน

7. ความเห็นที่ขัดแย้งกับฝ่ายจัดการ ต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเกี่ยวกับประเด็นที่มีความเห็นที่ขัดแย้งกับฝ่ายจัดการ ไม่ว่าจะเป็นความเห็นที่ขัดแย้งนั้นจะสิ้นสุดแล้วหรือไม่ เช่น ความเหมาะสมของหลักการบัญชีของกิจการ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับประมาณการทางบัญชี ขอบเขตการตรวจสอบ การเปิดเผยสารสนเทศที่รวมอยู่ในงบการเงินของกิจการ และการรายงานผลการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี

8. การขอคำปรึกษากับนักบัญชีภายนอก ต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบถึงความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อการที่ฝ่ายบริหารขอรับคำปรึกษาจากนักบัญชีภายนอกเกี่ยวกับขอบเขตการตรวจสอบ หลักการบัญชีที่เลือกใช้ หรือการเขียนรายงานผลการตรวจสอบ

9. ประเด็นสำคัญ ๆ ที่หารือกับฝ่ายจัดการก่อนการพิจารณารับงานเป็นผู้สอบบัญชี ต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเกี่ยวกับข้อหารือกับฝ่ายจัดการก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะรับงาน เช่น หลักการบัญชีที่เลือกใช้ และมาตรฐานการสอบบัญชี

10. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ เช่น ความพร้อมของกิจการในการให้เข้าตรวจสอบ

เป็นอย่างไร การให้ความร่วมมือในการจัดหาสารสนเทศให้เพียงพอ ทันเวลา มากน้อยแค่ไหน มีการกระทำความผิดที่เป็นสาระสำคัญต่อการเงินหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม มีพัฒนาการที่อาจมีผลกระทบต่อการรายงานทางการเงินของกิจการ (เช่น การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย มาตรฐานการบัญชี เป็นต้น)

หน่วยงานของทางการผู้กำกับดูแล สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ได้มีการควบคุมการกำกับดูแลกิจการ โดยใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจดทะเบียนเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ โดยรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบริษัทจำเป็นต้องแสดงในหนังสือชี้ชวนให้ซื้อหุ้นของบริษัท การนำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ของบริษัทสู่สาธารณชน และการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ที่ตลาดหลักทรัพย์ออกมาใช้บังคับกับบริษัทจดทะเบียน

สถาบันการเงินเป็นสถาบันที่เป็นสื่อกลางในการระดมเงินออกจากเอกชน ธุรกิจและรัฐบาล เพื่อนำไปปล่อยสินเชื่อให้แก่เอกชนและธุรกิจที่ต้องการเงินไปลงทุน ซึ่งการระดมเงินออมนี้ อาจทำในรูปการรับฝากเงิน ออกตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินหรือเช็ค ขายหุ้น ขายหน่วยลงทุนในกองทุนรวม ส่วนการปล่อยสินเชื่อนั้นอาจทำในรูปการให้กู้ยืม รับซื้อตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือเช็ค

สถาบันการเงินในประเทศไทยอาจแบ่งออกเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทประกันภัย กองทุนรวม กองทุนฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน และสหกรณ์ออมทรัพย์ สถาบันการเงินดังกล่าวมีกฎหมายควบคุมกำกับอยู่

ประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

การกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้นักลงทุนและผู้ที่ต้องการใช้เงินมีความมั่นใจว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจการให้ทำหน้าที่ในการบริหารงานด้วยความโปร่งใสและซื่อสัตย์ งบการเงินมีความน่าเชื่อถือต่อผู้ใช้งบการเงิน ดังนั้นประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี คือ

1. ทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) ใน

การดำเนินงานมากขึ้น เนื่องจากการกำกับดูแลกิจการเป็นเครื่องมือช่วยตรวจสอบ การทำงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรซึ่งทำให้เกิดแนวทางในการเสนอข้อคิดเห็น ให้กับองค์กรเพื่อปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงาน

2. ทำให้บริษัทมีความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) เนื่องจากบริษัทที่มีการกำกับดูแล กิจกรรมที่ดีจะทำให้เกิดรูปแบบกิจการที่เป็นที่ยอมรับว่ามีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นสากล ซึ่งจะทำให้มีคุณลักษณะเหนือกว่าผู้อื่นทั้งในเรื่องกลยุทธ์และการจัดการ

3. เพิ่มความเชื่อมั่นแก่ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders Confidence) ว่าบริษัทมีความโปร่งใสในการบริหารงานจัดการที่จะช่วยป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากกรรมการและฝ่ายจัดการ กล่าวคือหากไม่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ผู้เกี่ยวข้องก็ไม่อยากที่จะเสี่ยงกับบริษัท

4. สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ถือหุ้น (Shareholder Values) นั่นคือการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการลงทุนส่งผลให้หุ้นที่นักลงทุนถืออยู่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

5. การมีบรรษัทภิบาลจะทำให้บริษัทสามารถระดมทุนได้ง่ายรวมทั้งมีต้นทุนที่ต่ำ

หลักเกณฑ์การประเมินผลการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน

เป็นการประเมินจากหลักฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยอย่างเป็นทางการ โดยแบ่งออกเป็น

5 หัวข้อหลักดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น การกำกับดูแลกิจการควรป้องกันและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้น จำนวน 23 หลักเกณฑ์ และน้ำหนัก 20%

2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน การกำกับดูแลกิจการควรก่อให้เกิดการได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น รวมถึงผู้ถือหุ้นส่วนน้อยและผู้ถือหุ้นชาวต่างประเทศ ผู้ถือหุ้นทุกคนควรมีโอกาสมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน จำนวน 13 หลักเกณฑ์ และน้ำหนัก 15%

3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การกำกับดูแลกิจการควรคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียอื่นในการกำกับดูแลกิจการ กำหนดเป็นกฎหมายหรือสัญญาและมีการประสานงานระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่งคั่ง การดำเนินงาน และทำให้กิจการมีฐานะการเงินที่ดีต่อไป จำนวน 8 หลักเกณฑ์ และ น้ำหนัก 15%

4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส) การกำกับดูแลกิจการควรเปิดเผยข้อมูลของบริษัททันเวลาและถูกต้อง รวมถึงแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ส่วนของผู้ถือหุ้น และการกำกับดูแลกิจการของบริษัท จำนวน 32 หลักเกณฑ์ และ น้ำหนัก 25%

5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ การกำกับดูแลกิจการควรระบุถึงกลยุทธ์ของบริษัท การจัดการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการและความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น จำนวน 42 หลักเกณฑ์ และ น้ำหนัก 25%

จากหลักการที่ว่า การประเมินการกำกับดูแลกิจการตามโครงการนี้ เป็นการประเมินในมุมมองของบุคคลภายนอกโดยใช้ข้อมูลที่มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมีดังนี้

1. รายงานประจำปีของบริษัท
2. แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1)
3. หนังสือนัดประชุมและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
4. ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่เผยแพร่ผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
5. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะชน เช่น เว็บไซต์บริษัท ฯลฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยต่าง ๆ ในอดีตที่ผ่านมาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีดังนี้ Dunn (1983) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกับบุคคลภายนอกที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการบริษัทในอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้น พบว่า คณะกรรมการในบริษัทโดยทั่วไปจะขาดความรับผิดชอบในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารและไม่ได้ให้คำแนะนำที่ดีต่อฝ่ายบริหารในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของบริษัทดังนั้นจึงได้เสนอแนะในการควบคุมการดำเนินงานของฝ่ายบริหารจะต้องมีกรรมการบริษัทที่มีจากบุคคลภายนอก ซึ่งจะช่วยให้บริษัทมีการเจริญเติบโตที่มั่นคงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

John and Senbet (1998) ได้สำรวจเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ โดยศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายในผ่านทางคณะกรรมการบริษัท และบทบาทของคณะกรรมการบริษัทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของตัวแทนที่เกิดจากผู้บริหารกับผู้ถือหุ้น พบว่า คณะกรรมการบริษัทซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะมีความเป็นอิสระในการทำงาน รวมทั้งขนาดของคณะกรรมการ โครงสร้างตำแหน่งคณะกรรมการ การครอบครองหุ้นในบริษัทของคณะกรรมการ และผลตอบแทนของคณะกรรมการบริษัท

Lipton and Lorsch (1992) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของคณะกรรมการ โดยใช้ขนาดของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการวัดผลพบว่า ขนาดของคณะกรรมการที่เหมาะสมจะอยู่ระหว่าง 8-9 คน เพราะขนาดของคณะกรรมการที่ใหญ่เกินไปทำให้กระบวนการตัดสินใจในการทำงานของบริษัทล่าช้า การจำกัดขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีผลต่อความเป็นอิสระในการควบคุมการดำเนินงานของผู้บริหาร

Menon and Williams (1994 อ้างถึงใน จีวรธรณ ครูกระโทก, 2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ คณะกรรมการตรวจสอบในการทำหน้าที่ควบคุมดูแลโดยใช้ความถี่ในการเข้าประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบและองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบพบว่า ความน่าเชื่อถือใน คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท โดยสัดส่วนของ คณะกรรมการบริษัทถ้ามีกรรมการจากภายนอกเป็นกรรมการมีสัดส่วนที่สูงมาก คณะกรรมการ บริษัทก็จะเชื่อถือคณะกรรมการตรวจสอบว่ามีความเป็นอิสระสูง

จีวรธรณ ครูกระโทก (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อการกำกับดูแล กิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ จับคู่แบ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่ได้รับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับ ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยใช้ขนาดของสินทรัพย์เป็นเกณฑ์ในการจับคู่เพื่อศึกษา ปัจจัยภายในด้านการกำกับดูแลกิจการ พบว่า ปัจจัยทางด้านสัดส่วนของกรรมการอิสระและ กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ไปใน ทิศทางเดียวกันกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่วนปัจจัยทางด้านการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่เป็น ผู้บริหารและกรรมการ, การกระตุกตัวของการถือหุ้นเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทาง ตรงกันข้ามกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2542) การสำรวจความคิดเห็นเรื่องการกำกับดูแล กิจการที่ดีโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการผู้จัดการและกลุ่มกรรมการจากภายนอก ผล การสำรวจการกำกับดูแลกิจการที่ดี พบว่า กลุ่มกรรมการผู้จัดการและกลุ่มกรรมการจากภายนอก เห็นว่าระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีต้องปรับปรุงในอีกหลายด้าน ในส่วนของกรรมการจาก ภายนอกเห็นว่าตนมีความเข้าใจดีพอสมควรถึงประโยชน์ของระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่วนผู้ ที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีคือประธานกรรมการและหน่วยงานที่ ทำหน้าที่กำกับดูแลควรดำเนินการปรับปรุงระบบการกำกับดูแลกิจการเนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่ไม่ มีการกำหนดหลักการแนวนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและจรรยาบรรณทางธุรกิจที่เป็น ทางการไว้ ในขณะที่กรรมการจากภายนอกทุกคนเห็นควรมีการกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งในคู่มือ ปฏิบัติงานของพนักงานมากกว่าคู่มือปฏิบัติการของบริษัท

ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ผลประเมินการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน ในภาพรวม สรุปได้ว่าบริษัทจดทะเบียน โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้ โดยบริษัทขนาดใหญ่หรือบริษัทที่มี Market Capitalization สูง ได้คะแนนในระดับดีขึ้นไปมากกว่า บริษัทขนาดเล็ก บริษัทที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมพลังงาน เป็นบริษัทที่สามารถปฏิบัติตาม

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มากที่สุดเมื่อเทียบกับบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 32 หมวด อันดับสองได้แก่ หมวดเหมืองแร่ และอันดับสามได้แก่ หมวดสื่อสาร และหมวดเงินทุนหลักทรัพย์

อนันต์ชัย คงจันทร์ (2544) ได้ศึกษาเรื่องการกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย บทบาทของคณะกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้น และผู้สอบบัญชีภายนอกในการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ออกแบบสอบถาม พบว่า คณะกรรมการบริษัทมีส่วนสำคัญในการเสนอชื่อกรรมการตรวจสอบ การเลือกผู้สอบบัญชีและพิจารณาเรื่องสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท แต่ไม่มีบทบาทในการวางแผนระยะยาวหรือการวางแผนกลยุทธ์ของบริษัทกลาง และภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 มีการทำหน้าที่ในการทำความเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของธุรกิจและติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารมีขึ้นในส่วนของผู้ถือหุ้นรายย่อยบทบาทที่สำคัญคือการติดตามข่าวสารข้อมูลทางการเงินเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเพื่อซื้อ/ขายหุ้น แต่มีการติดตามการทำงานของผู้บริหารและคณะกรรมการน้อยมาก และภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ผู้ถือหุ้นรายย่อยไม่มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทเลย ในส่วนของผู้สอบบัญชีภายนอกเห็นว่าควรมีการจำกัดจำนวนงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีแต่ละรายสามารถรับรองได้

อาทรมาศ วุฒิสาร (2545) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการต่อผลการดำเนินงานของกิจการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีคือมีความโปร่งใส เพิ่มความน่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจในการลงทุนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานด้านต่าง ๆ และป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากการเป็นคณะกรรมการของบริษัท ผลการทดสอบพบความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดของคณะกรรมการบริษัทต่อขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกิจการ การที่บริษัทมีสัดส่วนระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัทต่อขนาดของบริษัทที่เหมาะสมจะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น และการที่บริษัทมีจำนวนของคณะกรรมการที่เหมาะสม จะทำให้ความสนใจในการทำงานของผู้บริหารและประสิทธิภาพในการทำงานของคณะกรรมการในการตรวจสอบดูแลพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น

อาภรณ์ ค้วงทอง (2548) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร พบว่า ระดับของ

การเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร โดยวัดจากอัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวมและอัตราผลตอบแทนต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น รวมทั้งประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยวัดจากอัตราผลตอบแทนจากทรัพย์สิน รวมและยังพบอีกว่ากลุ่มของบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในระดับสูงจะมีค่าเฉลี่ย ของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมมากกว่ากลุ่มของบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลและ ความโปร่งใสในระดับต่ำกว่า

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งเป็นกระบวนการในการที่จะทำให้ กิจการมีระบบการบริหารงานและการจัดการที่มีคุณภาพ มีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสและมีผล การปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการแข่งขันและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้น โดยที่กิจการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้น กรรมการ กำหนดกลยุทธ์ของกิจการ ดังนั้นจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการกำกับดูแล กิจการที่ดี พบว่า ปัจจัยภายในทางด้านคณะกรรมการ กรรมการอิสระเป็นปัจจัยที่สำคัญของการกำกับดูแล กิจการที่ดี ส่วนผลการดำเนินงานนั้นบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีผลการดำเนินงานดีกว่า บริษัทที่ไม่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีซึ่งเป็นผลการวิจัยที่เกิดจากการใช้หลักเกณฑ์เดิม ในการทดสอบ